

Évfordulók éve

Szolgálatunk–hivatásunk–szakmánk–érdeklődésünk tárgya, az egyházzene folyton két irányba tekint, kettős követelménynek próbál eleget tenni, de ösztönzéseket is két irányból fogad. Kettős mértékkel kapjuk ünnepeinket, megemlékezéseinket is: egyeseket Egyházunk ad, másokban a zeneértő világgal együtt osztozunk. Kettős a dicsőség és kettős a szegényen.

1600 éve halt meg Szent Ambrus. Mi, egyházzeneszek leginkább a latin liturgikus költészet műfajteremtőjét tiszteljük Milánó püspökében, aki egyházvezető–teológus–szónok–költőként úgy maradt hiteles keresztény, hogy ugyanakkor —addig mástól nem tapasztalt módon— képes volt hitével összhangba hozni az antik műveltség egész nemes örökségét. Az első modern európai értelmiségi... Társzervezetekkel együtt, erőnk szerint méltón, egész napos tudományos ülészekon, majd a milánói S. Ambrogio papságának vezetésével egy pompázatos ambrozián misén emlékeztünk meg évfordulójáról; az előadásokat hamarosan lapunkban közzé is tesszük.

600 éve halt meg Firenzében a XIV. századi Itália kiemelkedő muzsikusa, az orgonista és zeneszerző, Francesco Landini.

500 éve pedig Tours-ban egy igazi óriás, a flamand táj szülötte: Johannes Ockeghem. E lapszámban az ő alakját idézzük föl. Nem magányos óriás, hiszen ismerjük elődeit és utódait is, s ha igaz, kora megbecsülte. S hogy elfeledték műveit, az a —századokon át a kortárs alkotásokat többre értékelő— európai zenetörténet természetes viszonyulása volt a múlthoz. Régész- és restaurátor hajlamú korunk —mondjunk néha róla jó szót is—, nem is eredménytelenül tárja föl a félig vagy teljesen betemetett kincseket: igaz elsősorban a világi vagy az egyetemes zenekultúra számára. Mert Ockeghem liturgikus alkalmazásával sem lenne semmi baj; de az-e ma egy nagy erőfeszítésekkel összetartott templomi kórus legnagyobb gondja, hogy mikor éneklí ezeket a szemnek, agynak is oly nagy élvezetet okozó, mégis inkább Isten dicsőségére és fülünk, szívünk gyönyörűségére írt műveket? Tessék szégyellnünk magunkat: ezért áll ott a —nagyyszerű Ockeghem-mise menzúrajeleivel és fantasztikus miniatúrákkal díszes— Chigi-kódexnek egy lapja azon tanulmánynak a végén, amelyben a mai, kevésszámú igazán világító szellemű egyházi férfiak egyikének írását olvassuk egy kisszerű, a rombolásban gyönyörét lelő korról.

S megemlékezünk majd a már a saját korában is oly igen problémásnak érzett romantikus egyházzene néhány alkotójáról is: hiszen most ünnepeljük Schubert születésének 200., Mendelssohn halálának 150. és Brahms halálának 100. évfordulóját is.

És száz éve alakult meg az OMCE. Elkezdjük az értékelő megemlékezések sorozatát. A ceciliánus mozgalom születése körüli egyházzenei állapotokról olvasván lap-elődünk keserű leírását, úgy tűnik, mintha semmit nem változott volna a világ. Tartok attól, hogy idén sem ünneplünk felhőtlenül.